

Økonomi- og indenrigsminister Morten Østergaards talepapir

Det talte ord gælder

Anledning: Besvarelse af KOU alm. del samrådsspørgsmål

Q

Tid og sted: Fredag den 3. oktober 2014 kl. 11.00 i

Kommunaludvalget

Samrådsspørgsmål Q

Vil ministeren redegøre for omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler, set i lyset af de seneste års erfaringer i flere kommuner, senest i Københavns Kommune, hvor en medarbejder er mistænkt for at have overført et stort millionbeløb fra kommunes kasse til egne konti? Ministeren bedes i den forbindelse uddybe, hvad regeringen agter at gøre, for at kommunernes sikkerhedsprocedurer i forhold til overførsler af kommunale midler er mere sikre i fremtiden.

Væsentligste budskaber

- Det er ikke muligt at opgøre omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.
- Kommunerne skal udarbejde et kasse- og regnskabsregulativ, der skal indeholde de overordnede regler for tilrettelæggelsen af regnskabsvæsenet. Formålet er bl.a. at sikre, at der er hensigtsmæssige forretningsgange og et tilfredsstillende internt kontrolniveau.

- Revisionen skal regelmæssigt foretage en kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og de interne kontroller med henblik på at efterprøve, om disse er betryggende.
- Kommunerne er selvstændige myndigheder, og derfor er det alene deres ansvar, at der fastsættes interne regler, der forhindrer bedrageri.
- Jeg har tillid til, at kommunerne i samarbejde med deres revision generelt sørger for, at der er betryggende forretningsgange og interne kontroller. Kommunerne har en klar interesse i at undgå disse sager.
- Men uanset, hvor mange regler kommunerne fastsætter, er det næppe muligt helt at undgå disse bedragerisager med kommunale midler.
- Det er ikke vejen frem at fastsætte centrale og detaljerede regler for kommunernes forretningsgange og interne kontroller. Det vil kunne betyde, at kommunerne – og med rette - fralægger sig ansvaret for, at de interne kontroller er tilstrækkelige.
- Dernæst vil der være en betydelig risiko for, at reglerne vil blive opfattet som bureaukratiske og usmidige, da de i sagens natur ikke kan tilpasses lokale forhold.

Indledning – hvad er omfanget af bedrageriet?

Vi skal i dag drøfte de ulykkelige sager med kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.

Spørgeren ønsker for det første en redegørelse for omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har imidlertid ikke oplysninger herom - ud over hvad man kan læse i medierne.

Jeg har derfor spurgt Justitsministeriet og Danmarks Statistik som de centrale myndigheder på området, om de har statistik eller viden om omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.

Begge myndigheder oplyser, at de oplysninger om bedragerier, som de har adgang til, ikke er kategoriseret efter, om de vedrører kommunale midler. En opgørelse over kommunalt ansattes bedragerier med kommunale midler vil derfor kræve en større manuel gennemgang af sagerne.

Endelig har jeg spurgt KL, om de kunne tænkes at have oplysninger om omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.

KL har oplyst, at de ikke har været involveret i behandlingen af - eller er blevet kontaktet i - de omtalte bedragerisager. Det er i øvrigt KL's vurdering, at problemets omfang ikke er stort.

Der foreligger således ikke oplysninger om omfanget af kommunalt ansattes bedrageri med kommunale midler.

En del sager er kendt fra medierne, da de er særlig interessante som følge af, at der er tale om – eller mistanke om - overtrædelse af straffeloven, ligesom der oftest er tale om økonomiske tab for kommunen.

Men jeg mener, at man skal passe på med at gøre problemet større som følge af den intense mediedækning af sagerne.

Jeg har således ikke nogen grund til at antage, at der er tale om et betydeligt problem. En vurdering, der som nævnt deles af KL.

Hvad agter regeringen at gøre?

Dernæst ønsker spørgeren uddybet, hvad regeringen agter at gøre, for at kommunernes sikkerhedsprocedurer i forhold til overførsler af kommunale midler bliver mere sikre i fremtiden.

Det er selvfølgelig både trist og alvorligt, at der af og til er eksempler på kommunalt ansatte, der bedrager og svindler sig til kommunale midler.

Men grundlæggende har jeg meget stor tillid til, at de kommunalt ansatte forvalter deres ansvar, som de skal. Ligesom korrupsion meget sjældent ses i den offentlige forvaltning i Danmark, så sikrer medarbejdernes moral og etik også, at svindel og bedrageri hører til sjældenhederne.

Og netop medarbejdernes ansvarlighed og moral er i virkeligheden den allerbedste forebyggelse af svindel, som man kan have.

Kommunernes kontrol og det relevante regelsættet

Når det er sagt, bør der selvfølgelig også være en behørig kontrol.

Jeg vil her understrege, at det er og bliver kommunernes ansvar som selvstændige myndigheder at sørge for, at der er de nødvendige og tilstrækkelige kontroller.

Det er min opfattelse, at de eksisterende regler på området er tilstrækkelige, og at der ikke er behov for at ændre disse.

De overordnede regler er fastlagt i den kommunale styrelseslov. Efter reglerne skal kommunerne udarbejde et såkaldt kasse- og regnskabsregulativ, der skal indeholde regler om tilrettelæggelsen af regnskabsføringen.

Formålet med reglerne er bl.a. at sikre, at der er hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange og interne kontroller på alle niveauer og i alle institutioner i hver enkelt kommune.

En kommunes kasse- og regnskabsregulativ skal ikke godkendes af nogen anden myndighed. For det er kommunalbestyrelsen, der har ansvaret for udformningen af kasse- og regnskabsregulativet.

Der er ikke fastsat nærmere krav til indholdet af kasse- og regnskabsregulativet, da der vil være en risiko for, at kommunerne primært vil fokusere på de obligatoriske krav og måske glemme andre elementer, der bedømt ud fra lokale forhold kan være vigtige.

Praksis er i øvrigt, at revisionen aktivt indgår i udformningen af regulativet.

Revisionens rolle

Herudover skal kommunens revision regelmæssigt foretage en kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og sikre sig,

at de etablerede kontrolforanstaltninger er betryggende. Det er de konkrete omstændigheder, der afgør, hvilke undersøgelser der er nødvendige for, at revisor kan vurdere rigtigheden af en kommunes regnskab.

Det er revisor, der ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko i relation til et område afgør, på hvilke områder og i hvilket omfang der skal gennemføres besøg, foretages uanmeldte eftersyn og foretages stikprøvekontrol mv.

Revisionen skal, hvis den ved gennemgangen af forretningsgange konstaterer væsentlige mangler eller, hvis de ikke er blevet overholdt, gøre kommunalbestyrelsen opmærksom på det.

Det gælder også ændringer i kasse- og regnskabsregulativet, der ikke lever op til de gængse standarder på området.

Jeg har tillid til, at kommunerne i samarbejde med deres revision sørger for, at der er betryggende forretningsgange og interne kontroller.

Kommunernes interesse i at undgå bedrageri

For kommunerne har en klar interesse i at undgå disse sager om bedrageri og svindel.

For det første betyder de oftest et kommunalt tab.

For det andet giver de kommunerne dårlig omtale.

Og for det tredje er bedragerisagerne ubehagelige. Ikke mindst hvis der er tale om svigt fra ledelsens side, eller medarbejdere ikke har udført deres kontrolopgaver tilstrækkelig godt.

Det kan således få betydelige konsekvenser for de medarbejdere, der indirekte bliver berørt af en bedragerisag.

Jeg er sikker på, at de seneste større bedragerisager, der har været omtalt i pressen, har fået mange kommuner til at spørge sig selv, om kommunens forretningsgange og sikkerhedsprocedurer nu er gode nok.

Jeg mener, at man skal respektere, at kommunerne er selvstændige myndigheder og har ansvaret for, at der fastsættes regler og procedurer, der forhindrer svindel og bedrageri.

Afrunding

Jeg vil så også som afrunding gerne sige, at man kan få det indtryk, at problemet i flere af de kommunale bedragerisager, der har været omtalt i medierne, ikke har været manglende sikkerhedsprocedurer. Snarere at ledelsen eller andre medarbejdere ikke har udført deres kontrolarbejde godt nok.

Derfor er det ikke vejen frem at fastsætte detaljerede regler til kommunernes sikkerhedsprocedurer. Så vil man kun risikere, at kommunerne fralægger sig ansvaret for, om sikkerhedsprocedurerne er tilstrækkelige.

Og der vil være en betydelig risiko for, at reglerne vil blive opfattet som bureaukratiske og usmidige, da de i sagens natur vanskeligt kan tilpasses lokale forhold.

Jeg synes derfor denne sag er et godt eksempel på, at vi her på Christiansborg bør udvise lidt mådehold. At vi ikke straks sætter regelmaskinen i sving, når vi læser om en uheldig sag i pressen.

Bedrageri er som bekendt allerede forbudt.